

blanca 1992; John Waterbury, *The Commander of the Faithful. The Moroccan political elite. A study in segmented politics*, New York 1970; 'Abd al-Karīm Ghallāb, *Ta'rikh al-haraka al-wataniyya bi-l-Maghrib*, Casablanca 2000; Hizb al-Istiqlal, *Morocco. Istiqlal Party Documents 1944–1946*, Paris 1946; Charles-André Julien, *L'Afrique du nord en marche. Algérie-Tunisie-Maroc 1880–1952*, Paris 2002 [1953]; David Stenner, *Globalizing Morocco. Transnational activism and the making of the post-colonial state*, Stanford 2019.

DAVID STENNER

Izzetbegović, Alija

Alija Izzetbegović (1925–2003) was the first president of independent Bosnia-Herzegovina. Born in Bosanski Šamac, he joined the pan-Islamist movement Mladi Muslimani (Young Muslims) in 1941, and took part in various re-Islamisation activities, such as celebrations of the birthday of the prophet Muḥammad and group readings of the Qur'ān. In 1946, he was sentenced to three years in prison by the new communist regime. After his liberation, he worked as a legal expert in various public enterprises and, with other former Young Muslims, was active in the official Islamic religious institutions. In 1983, he was tried, along with twelve others, on accusations of having circulated an "Islamic declaration," written in 1970, and established contacts with the Islamic Republic of Iran.

In 1990, after the collapse of the communist regime, Alija Izzetbegović became president of the Party of Democratic Action (SDA), representing the Muslim population of Bosnia-Herzegovina and the Sandžak, a region located at the border between Serbia and Montenegro. Shortly thereafter, he was elected president of the Collegial Presidency of Bosnia-

Herzegovina. During the Bosnian War of 1992–5, he became the symbol of Bosnian resistance against Serb and Croat military aggression; he seems to have contemplated the possibility of creating a small Muslim state on part of Bosnian territory. After the signature of the Dayton Agreement in December 1995, he remained a member of the Bosnian Collegial Presidency until 2000, when he stepped down due to health problems. He died in 2003 in Sarajevo.

Alija Izzetbegović wrote several books, notably *Islamska deklaracija* (Islamic declaration, written in 1970) and *Islam između istoka i zapada* (Islam between East and West, published in 1988). In the *Islamic declaration*, he advocated an Islamic revolution and the creation of a worldwide Islamic state. In *Islam between East and West*, he presented Islam as a third way between Western materialism and Eastern spirituality. Alija Izzetbegović's thought developed from a revolutionary pan-Islamism into a moderate nationalism, approving of the principles of parliamentary democracy and market economics.

BIBLIOGRAPHY

Xavier Bougarel, *Islam and nationhood in Bosnia-Herzegovina. Surviving empires*, London 2018; Esad Hećimović, *Kako su prodali Srebrenicu i sačuvali vlast* (How they sold Srebrenica and kept power), Sarajevo 1998; Marko Attila Hoare, *How Bosnia armed*, London 2004; Alija Izzetbegović, *Islam između istoka i zapada* (Islam between East and West), Belgrade 1988; Alija Izzetbegović, *Islamska deklaracija* (Islamic declaration), Sarajevo 1990; Nedžad Latić, *Boja povijesti. Izzetbegovićeve godine '83–'03* (The colour of history. Izzetbegović's years 1983–2003), Sarajevo 2003; Admir Mulaosmanović, *Iskušenje opstanka. Izzetbegovićevih deset godina 1990–2000* (The trial of survival. Izzetbegović's ten years 1990–2000), Sarajevo 2013.

XAVIER BOUGAREL

092530 Izetbegovic, Alija
2448 KARČIĆ, Harun. Alija Izetbegovic and the myth of
the Islamic state: separating fact from fiction.
Religion in Eastern Europe, 29 iv (2009) pp.32-39.
[On a presumed connection between Izetbegovic and
his government and Osama Bin Laden.]

ALIJA IZETBEGOVIC—THOUGHTS OF A MODERN
MUSLIM THINKER

Muhidin Mulalic

Introduction

This analytical research evaluates the accomplishments of a modern Muslim European thinker. It briefly explores Izetbegovic's illuminating biography, a biography that projects his religious and national resolve, his passion for peace and justice, and his contributions to humanity. The research also examines his outstanding insights into the Muslim dilemma, projected in an inadequate understanding of Islam, rejection of Islam as a way of life, apathy of the Muslim masses and inconsistencies in the implementation of the Islamic order. The last part of the research explores Izetbegovic's regeneration program that involves the implementation of Islam in all aspects of life, the renewal of Islamic thought and the emphasis on Muslim unity and solidarity.

Alija Izetbegovic: A Short Biography

Alija Izetbegovic, former president of Bosnia and Herzegovina, co-founder and then honorary leader of the SDA (Party of Democratic Action), was born on August 8, 1925 in Bosanski Samac. Izetbegovic died on October 19, 2003 at the age of 78.

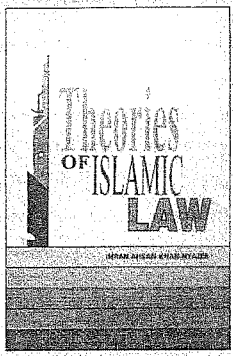
He was born at the time of wars, the holocaust, and destruction, which had left marks on his personality. Izetbegovic was also brought up in an anti-Muslim milieu. He witnessed frequent oppressions of his own people and their struggle for self-identity and the quest for recognition. Hence, since his youth, he dedicated his life for the cause of his people. During the Second World War, for instance, Bosnians suffered religious and

AL-SHAJARAH, vol. 10, No. 1, Kuala Lumpur 2005.

D-1631

SIX SIGNIFICANT BOOKS ON ISLAMIC JURISPRUDENCE

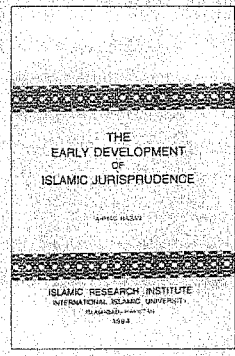
THEORIES OF ISLAMIC LAW

IMRAN AHSAN KHAN NYAZEE

Pp. vii+344
ISBN 969-408-156-4
Paperback
US \$ 25.00

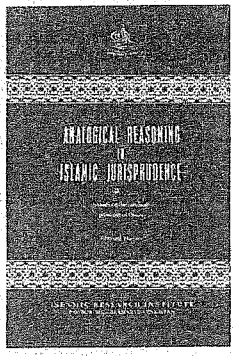
THE EARLY DEVELOPMENT OF ISLAMIC JURISPRUDENCE

Dr. AHMAD HASAN

Pp. xvi+234
ISBN 969-408-0177
Paperback
US \$ 12.00

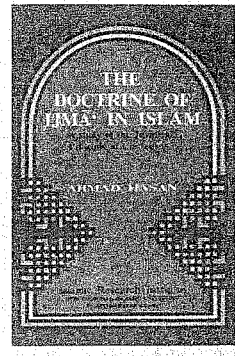
ANALOGICAL REASONING IN ISLAMIC JURISPRUDENCE

Dr. AHMAD HASAN

Pp. iv+489
ISBN 969-408-064-9
Paperback
US \$ 20.00

THE DOCTRINE OF IJMA' IN ISLAM

Dr. AHMAD HASAN

Pp. Vi+274
ISBN 969-408-042-8
Paperback
US \$ 15.00

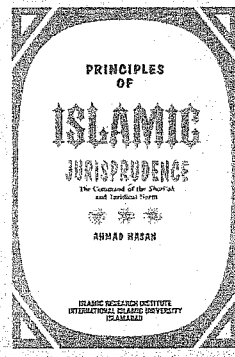
SHATIBI'S PHILOSOPHY OF ISLAMIC LAW

Dr. KHALID MASUD

Pp. xii+294
ISBN 969-408-155-6
Paperback
US \$ 20.00

PRINCIPLES OF ISLAMIC JURISPRUDENCE

Dr. AHMAD HASAN

Pp. xii+411
ISBN 969-408-130-0(v-1)
Paperback
US \$ 20.00

Izetbegovic Alija (II. Edition)
IRCICA KtP

22 HAZ 2010

Obituaries

Alija Izetbegović (1925-2003)

ENES KARIĆ

On October 19, 2003 Bosnia-Herzegovina was deprived of its most towering personality — Alija Izetbegović. His death after a prolonged illness overpowered the Bosniacs with grief for there was much about him that they recalled with feelings of pride, admiration and gratitude. He had not only rescued his besieged nation from the ominous crises of the 1990s, but was in fact one of the most significant statesmen and leaders in the Bosnian Muslim community's chequered history of over half a millenium. Interestingly, Izetbegović was a person of modest social background who was not born even with a silver, let alone a golden spoon in his month. Yet, by dint of his outstanding endowments, his sincerity, his courage of conviction and his sagacity he had risen to be the undisputed leadership of his people. This enabled him to lead with success the struggle of his beleaguered nation for an independent existence. Although Izebegović was the leader of a small nation, he rubbed shoulders with the greatest statesmen of his time and helped solve one of the most critical and complicated problems in the last decades of the twentieth century. In this process he came to be admired by a very large number of Muslims ocess the world who looked upon him as the symbol of the Islamic awakening to secure an honoured position under the sun. Also, he came to be appreciated by a large number of people of different persuasions across the globe. They looked upon him as a symbol of fairness, moderation, and magnanimity in politics.

Alija Izetbegović's life was typical of a child born in a middle class Bosnian family. He was born on August 8, 1925 in Bosanski Šamac, but when he was only two, his family moved to Sarajevo and settled there. It was here, in the capital city of Bosnia and Herzegovina, that Izetbegović completed his primary school education and then went to the famous First Boys' Gymnasium High School. Thereafter he enrolled to study agronomy, but

ISLAMIC RESEARCH INSTITUTE PRESS

P. O. Box: 1035, Islamabad (Pakistan), E. Mail: <amzia555@isb.apollo.net.pk>

ULUSLARARASI SEMPOZYUM
Doğu Batı Arasında
İslam Birliği İdeali

26 EKİM 2013, CUMARTESİ BAĞLARBAŞI KONGRE VE KÜLTÜR MERKEZİ, ÜSKÜDAR

Mahmut Hakkı Akın • Mustafa Aydın • Alev Erkilet • Yusuf Ziya Gökçek • Kazım Hacimeyliç
Cihangir İslam • Amina Šiljak Jesenković • Faruk Karaarslan • Azijada Kasumagiç
İsmet Kasumagiç • Aliye Çınar Köysüren • Tarkan Tek • Hasan Ramazan Yılmaz

Düzenleme Kurulu

Muhammed Turan Çalışkan • Hasan Ekmen • Sema Silkin • İsmihan Şimşek • Yunus Çolak

vefatının 10. yılında

aliya
izzetbegović

8 Ekim 2016

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Tebliğ Özetleri

Hece, sy. 223, 2016 Ankara s. 5.

D2052

BİLGEMİZ ALIYA İZZETBEGOVİÇ

İzzetbegoviç, Aliya (032530)

Hece'nin özel sayıları tespih taneleri gibi diziliyor. Bu sayıyla otuz birincisini diziyoruz: *Bilgemiz Aliya İzzetbegoviç*.

Gönül rahatlığıyla doğal bir edayla *Bilgemiz* diyoruz *Aliya İzzetbegoviç* için. Çünkü bu ülkede yaşayan insanların zihinlerindeki haritada, gönüllerindeki haritada Aliya İzzetbegoviç de Bosna da bu ülke haritasının içinde bir yerlerde yer alıyor. Gökyüzüne asılı yıldızların yeryüzünü ısıtması gibi bazı yıldız insanlar da hem yeryüzünü ısıtırlar hem de yeryüzünden gökyüzüne yansırırlar. Aliya İzzetbegoviç o yıldızlardan biridir. Derinliğine irdelenmesi, her açıdan değerlendirilmesi ve hep gündemde tutulması gereken yıldız isimlerden birisidir o. Bu özel sayı umarız diri duru bir hatırlama için başlangıç olur. Önümüzdeki birkaç yılda yeni değerlendirmelerle bu sayının yeni baskılarının yapılacağını umut ediyoruz.

Hece'nin 2016 yılının Haziran ayında yayımlanacak özel sayısı: *Dijital/Sayısal Kültür*'ü ele alacak.

Hece'nin 2017 Ocak Özel Sayısı ise Ahmet Haşim'e tahsis edildi.

Hece Yayınları 2015 yılında, mevcudu kalmayan kitapların yeni baskısıyla ve ilk kez yayımlanan kitaplarıyla kitap sayısını 368'e çıkardı.

Hece Yayınları 2016 yılında yepyeni şiir, öykü, roman, düşünce kitaplarıyla önemli çevirilerle kitap yayımlamaya devam edecek.

Hece Yayınları'nın yeni kitaplarında, Hece'nin, Heceöykü'nün yeni sayılarında buluşmak umuduyla...

III. BÖLÜM: DÜNYADA ALIYA İZZETBEGOVİÇ (541-622)

- Adnan İsmaili/*Aliya'nın Arnautçua Konuştuğu Zamanlarda...* 541
SDA Partisi Makedonya Başkanı Rızzan Haliloviç ile Söyleşi 547
Nexhat İbrahimî/Prizren Medresesi Prizren, Kosova 553
Rahmi Er/*Ölümünün Ardından Arap Basınında Aliya İzzetbegoviç* 561
Şamil Öçal/Tahereh Mirzai/*Aliya İzzetbegoviç ve İran* 571
Abdulvahab El-Mesiri/*Aliya İzzetbegoviç* 576
Ebuzeyd El-Mukri El-İdrisi/*Mağrib'den Maşruk'a Aliya İzzetbegoviç* 596
Elvan Büşra Yenigün/*Aliya İzzetbegoviç'le 39 Yıl* 610
İzzetbegoviç'in Dostu Fatih Ali Hasaneyn ile Konuşma 611
Ian Traynor/*Samimi Bir Müslüman Olan Bosna'nın İlk Cumhurbaşkanı, Aliya İzzetbegoviç* 619

IV. BÖLÜM: İZZETBEGOVİÇ'TEN TURGUT ÖZAL'A MEKTUPLAR (623-630)

- Celil Güngör/*Aliya'dan "Sınanmış Bir Dosta" Mektuplar* 623
Turgut Özal'a Yazılmış Mektuplar 624
Celil Güngör/*Bir Fotoğrafın Hikâyesi* 630

V. BÖLÜM: MEKÂNLAR, ŞEHİRLER, GEZİLER (631-654)

- Rasim Özdenören/*Mostar Köprüsü'ne Bir Roman Taslağı* 631
Çetin Erol/*Bosna-Hersek Cumhuriyeti İntibalarım* 635
İsmail Göktürk/*Çiçek Ülkenin Çiçek Şehitleri: Srebrenitsa Katliamı* 638
Mehmet Akif Erbaş/*İlgman Dağı Gibi Adam Aliya İzzetbegoviç* 641

VI. BÖLÜM: BOSNA ŞEHİT VE GAZİLERİ ANISINA (655-660)

- Bosna Şehidi Kardeşim Ali Pınarbaşı* 655
Ufuk Soran ile Bir Bosna Gazisinin İlginç Anıları 658

VII. BÖLÜM: ALIYA'YA VE ALIYA PORTRESİNE FARKLI YAKLAŞIMLAR (661-768)

- Atasoy Müftüoğlu/*Aliya İzzetbegoviç Tarihsel Bir Haysiyetin En Güzel Temsilcisidir* 661
Süleyman Gündüz/*Sade ve Bilge İnsan Aliya İzzetbegoviç* 663
D. Mehmet Doğan/*Tarih İdrakimiz ve Aliya İzzetbegoviç* 667
Arif Ay/*Bir Portre: Aliya İzzetbegoviç* 673
Mehmet Aycı/*Bey* 675
Erdal Çakır/*Güneşi Batıdan Doğuran Bilge* 677
Fahri Tuna/*Aliya; Cennet Yüzlü Bilge* 682
Mehmet Doğan/*İyi Bir İnsan: Aliya* 686
Ahmet Belada/*Erdemli Bir Devlet Adamı Olarak Aliya* 690
Rümeysa Köktaş/*Gençler İçin Bir Yol Rehberi: Aliya İzzetbegoviç* 698
Öner Buçukçu/*"Onursuz Barış" ve Aliya* 706
Hasan Bozdaş/*Aliya: Savaş ve Adalet* 712
Hacer Öztürk/*Yıldızın Altında Yatan Adam* 718
Okan Koç/*Bilge Lider Aliya İzzetbegoviç* 728
Zeynep Biçek/*Sefa Şahin/Aliya Gökyüzü Kadar Gerçek* 731
Enes Kariç/*"Doğu ve Batı Arasında İslam"ın İçindeki İslam* 735
Edison Çeray/*Hayata Sor veya Hayat Bir Terazidir* 758
Ferid Muhicedel/*Aliya İzzetbegoviç İle Birlikte* 763

VIII. BÖLÜM: ALIYA VE BOSNA MÜCADELESİ ÜZERİNE ŞİİRLER (769-782)

- Mustafa Kara/*Tarih Düşürme Şiirleri* 769
Arif Ay/*Bosna Ah Bosna* 770
Erdal Çakır/*Kaderini Cennete Taşyan Adama Söylediklerimdir* 772
Mehmet Aycı/*Aliya* 774
Kamil Eşfak Berki/*Mostar Köprüsü* 775
Cahit Yeşilyurt/*Bosna'ya Ağut* 778
Hüseyin Atlansoy/*Kefaret* 781
Dinçer Eşitgin/*Sığınak* 782

IX. BÖLÜM: KAYNAKÇA (783-800)

- Yusuf Turan Günaydın - Selma Günaydın/*Türkçede Aliya İzzetbegoviç Bibliyografyası* 783
A. Yazınlar/784 • B. Haberler/792 • C. Kitaplar/798 • D. Türkçedeki Eserleri/799
E. Kitaplarda Bölümler/799 • F. Raporajlar - Konuşmalar - Beyanatlar/800 • H. Tezler/800

X. BÖLÜM: ALBÜM (801-832)

DOĞU'DAN BATI'YA DÜŞÜNCENİN SERÜVENİ

MEDENİYET PROJELERİNİN İNŞA SÜRECİNDE
ÇAĞDAŞ İSLÂM DÜŞÜNCESİ

10. Cilt

Proje Editörü

PROF. DR. BAYRAM ALİ CETİNKAYA

10. Cilt Editörü

Doç. Dr. Selim EREN

Doç. Dr. Ali ÖZTÜRK

İnsan

İstanbul 2015

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	242389
Tas. No:	109 DOĞ.İ

ALIYA İZZETBEGOVİÇ

G. Haluk Erdem*

(032530) İzzetbegoviç, Aliya

23 Temmuz 2016

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

HAYATI VE ESERLERİ

Aliya İzzetbegoviç, 8 Ağustos 1925 tarihinde Bosna Hersek'in Bosanski Samac Kasabası'nda dünyaya gelmiştir. Babaannesi Üsküdarlı bir Türk kızıdır. Saraybosna'da Hukuk eğitimi aldı ve avukat olarak çalıştı. Genç yaşından itibaren İslâmî konulara ve Müslümanların sorunlarına ilgi gösterdi. Genç Müslümanlar Örgütü'ne üye olduğu gerekçesiyle 1946 yılında üç yıl hapse mahkûm edildi. Kendini entelektüel çalışmalara verdi. *İslâmî Deklarasyonu*'nu yayımladı. 1983 yılında düşüncelerinden dolayı on dört yıl hapse mahkûm oldu. Cezasının beş yılını hapiste geçirdi. Yugoslavya'nın dağılma sürecine girdiği dönemde Demokratik Eylem Partisi (SDA)'ni kurdu ve genel başkanı seçildi. Komünist yönetimin çökmesiyle birlikte yapılan ilk serbest seçimlerde Bosna Hersek Federal Cumhuriyeti Devlet Başkanı seçildi. Sırp ve Hırvat güçlere karşı yürütülen bağımsızlık savaşına liderlik yaptı. 1995'te savaşa son veren Dayton Anlaşması'nı imzaladı. 1996 yılında yapılan seçimlerde üçlü başkanlık konseyine seçildi. 2000 yılında sağlık nedenlerine gerekçe göstererek başkanlık görevinden ayrıldı. Aliya İzzetbegoviç, 19 Ekim 2003'te hayata veda etmiştir.

Aliya İzzetbegoviç entelektüel, siyasetçi, düşünür kimliğiyle haklına öncülük ettiği gibi, İslâm dünyasında ve dışında örnek düşünür-devlet adamı olmuş-

* Yrd. Doç. Dr., Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Felsefesi Anabilim Dalı.

633-644

DOĞU'DAN BATI'YA DÜŞÜNCENİN SERÜVENİ

MEDENİYET PROJELERİNİN İNŞA SÜRECİNDE
ÇAĞDAŞ İSLÂM DÜŞÜNCESİ

10. Cilt

Proje Editörü

PROF. DR. BAYRAM ALİ CETİNKAYA

10. Cilt Editörü
Doç. Dr. Selim EREN
Doç. Dr. Ali ÖZTÜRK

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	242389
Tas. No:	109 DOĞ.11

insan

istanbul 2015

ALİYA İZZETBEGOVIÇ

Alev Erkilet*

(092530) İzzetbegovic, Aliya

ADDE YAYIMLANDIKTAN
BİRA GELEN DOKÜMAN

HAYATI

23 Temmuz 2016

aliya İzzetbegović, 8 Ağustos 1925'te Bosna'da, Bosanski Šamac Kasabası'nda dünyaya geldi. Genç yaşlarından itibaren İslâm'a ilgisiyle öne çıkmış bir Müslüman düşünür, toplumsal hareket önderi ve devlet adamıdır. İzzetbegović'in siyasî hayatı lise çağlarında *Mladi Muslimani* (Genç Müslümanlar) hareketi ile temasa geçmesiyle başlamıştır. Bu hareketi, Hasan el-Benna'nın çocuk denecek yaşlarda kurmuş olduğu Ahlâk ve Edep Cemiyeti'yle karşılaştırmak mümkündür (Benna 1987: 13-14). *Genç Müslümanlar* da "emr-i bil'l ma'ruf ve nehy-i ani'l münker" ilkesi çerçevesinde faaliyet gösteriyor ve her şeyden önemlisi, Avrupa'da Müslüman olmayan halklarla bir arada yaşamanın güzel örneklerini ortaya koymaya çalışıyorlardı. Bu örgüt, II. Dünya Savaşı sırasında da etkisini sürdürmüş olup bugün hâlâ faal durumdadır.

Bosna, 1945 sonrasında komünistlerin iktidarı ele geçirmesiyle birlikte, ağır dinî baskılar altında kalmıştı. Bu dönemde komünist ideolojinin etkisiyle İslâm karşıtı politikalar izlenmiş, Şeriat mahkemeleri yasaklanmış, Kur'an'ın öğrenildiği mektepler ve İslâmî yayınevleri kapatılmış, kültür ve eğitim faaliyetleriyle meşgul olan dernekler ilga edilmişti. İzzetbegović'in içinde faaliyet gösterdiği *Genç Müslümanlar*, bu, İslâm karşıtı kampanyaya direnen odaklardan biriydi. Bu dönemde İslâm, derinden ve sessiz biçimde yaşatılmaya çalışı-

* Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Tasarımı ve Medya Bölümü.

619-632